

بۇ ئەۋەدى ناسنامەى ئازادى و سەربەخۆىى لاو بگەرئىنەۋە

ۋەرن با پىكەۋە كارى بۇ بكەين

عەبدوللا ئەحمەد گەرمىكى

خورماتوو

abdullagermiki@yahoo.com

گەنج، لاو، جوان ئەم ناۋانە ھەموويان بە ماناى توپژىك دىتەۋە بە ھۇى دەۋلەمەندى زمانى كوردىيەۋە كام لەو ناۋانە بەكار بىنى ھەر دەبىت. ئەم بونەۋەرە خودان ھىزىكى لەبن نەھاتوۋە گەر بىيەۋى ئەتۋانئ لەسەر جەم روۋەكانى ژيانەۋە پىشقەچون لەگەل خۆى دىنى. يەككە لەو سەردمانەى كە مرۇف ژيانى تىتدا دەرباز ئەبىت، سەرەتايەكە بۇ دەركەۋتنى ئىنسان چونكە ھەر لەو سەردەمەدا ديارە كە ئەو مرۇفە چ كەسايەتپەكى ئى دەردەكەۋى. ئاخۇ بەراستى لاۋە خزمەت دەكات يان ھەر كەسايەتپەكى روۋكەشپەۋ خۆى پى پەرەۋەردە ناكرى چۆن ئەتۋانى كەسانى تر پەرەۋەردەكات و بىتتە چىگاي ئومىد. ئەم توپژە كەمن مەبەستى سەرەكى بابەتەكەمە كۆمەلئ دروشمى بىرىقەدار بەسەرىدا گوتراۋە خۆى لە ناۋەرۇكدا ھىزو تۋانايەكى پۇلايىنيان تىدا بەدى دەكرىت لە سەر جەم بواردەكانى ژيانەۋە تۋاناي قەلمبازى گەۋرەيان ھەيە. لەۋلاتە ئەۋرۋوپىكاندا بەتايىبەت نەك تەنيا گۇرانكارى لە كۆمەلئ شتى سادە بەلگو ئەو تۋانايەيانە ھەيە گۇرانكارى لە دەسەلاتىشدا دەكەن. بەلام لەۋلاتى خۇماندا مەخابن گەنجەكانمان بەشتى لاۋەكەۋە خۇيان سەرقال دەكەن كارىگەرى غەرىزەيى جنسى زۇرە بەسەرىيانەۋە ئەۋەتا ئەبىنى ئەۋرۇكە كە تەكنىك پىشكەۋتوۋە لەكوردستانىشدا رەنگدانەۋەى ھەبۋە بەلام نازانرى بە شپۋەپەكى باش بەكارى بىنن چاۋ لىكە ئەنتەرنىت لەبەر دەسمانە گەر لەمالانىشدا كەم بىت خۇ سەنتەرى ئەنتەرنىت زۇر بوۋ گەلئ لاۋ سەردانى ئەو سەنتەرانە دەكەن بەلام زۇر بەيان بۇ كارى خراب بە كارى دىنن ئەبىنى يان بەدۋاي سايتە سىكسىكاندا دەگەرى يان چات دەكات بەدۋاي كچدا وئە؟ سەر شپتانە ھىۋايەتى ئەۋەپە كە كچىك بناسىت و پەپۋەندى لەگەل دروستكات بۇ تىركردنى مەرامەكانى. ماۋەپەكەشە لەكوردستاندا دەنگوباسى ئەۋە ھەيە كە خەلكانىك ھەن دەيانەۋى لە رىگەى ئەنتەرنىتەۋە زەۋاج كەن ئەمەش نەك بەس دەيانەۋەى بەلگو بوۋ لەماۋەى رابردوشدا لەسەر روۋپەلى رۇژنامەكاندا بىنۋىمانە چاۋپىكەۋتنى لەگەل ئەو كورۇ كچانەدا كوردە كەلەرگەى ئەنتەرنىتەۋە زەۋاجيان كوردە. لاۋانەپە جوان گەلئ بىت بەكارىكى ئاساى بزانىت بەلام بە راى من كارىكى سەمەرىپە. خالىكى دىكە كە دەمەۋى بېھىنمە زمان ديسان خراب بەكارھىتانى موبايىلە كە ماۋەپەك پىش ئىستا لە ھەۋلئىر و سلىمانى و كەركوك... تاد كۆمەلئ لاۋ لە ھەردوو رەگەز بونە قوربانى ئەمەش يەككى ترە لە نەگبەتى و گەنجانى ئىمە. ئەمەۋ چەندىن دياردەى ترى نىگەتيف كە زۇر رىگرن بۇ ھەر كارىكى پۇزەتيف من لىردەدا يەك دوۋ دياردەم باس كوردە بەلام حەتمەن لە نوسىنىكى كورتى وادا ناتۋانين سەر جەم دياردەكان ديارى كەين ھەۋلئەدەم بەگۋىرەى تۋانا بتۋانين خالى رىگە چارەپەش دائەننن بۇ ئەۋەى قورتارىبين لەم دۇخە كە چىنى گەنجى گردۋەتەۋە.

لاۋ گەر دەرفەتى بۇ برەخسى فشار نەخرىتە سەرى تۋاناي كارى زۇرە بۇ خزمەت كردن بەلام لەكوردستاندا بەگشتى چونكە دەسەلاتداران سەر جەمىيان پياۋە بەتەمەنەكانن خاۋەن فكري دۇگماۋ كۆنن رىگەيان پى نادەن. ئەو لاۋانەش كە خۇيان بەزانا دەزانن و ئەۋرۇكە كە نۋىنەراپەتى رىكخراۋە

گەنجانەكان دەكەن بە ھەمان شىۋە ھەر ۋەك پىرەمىرد بىر دەكەنەۋە راستە لەرووی شكلىەۋە لاۋە بەلام لەناۋەرۋكدا پىرە. ئەۋە ھەرباسى كچە گەنجانەكانمان ھەر ناكرى چونكە لەولائى ئىمەدا پىاۋ ئەۋەندە ئازاد نىيە بەشىۋەيەكى پىۋىست ئەۋان ھەر زۆر چەۋسپنەرنن.

بەراستى ناسنامەى لاۋيان شىۋاندۋە ئەبىت بەدۋاى رىگە چارەيەكدا بگرين بۆ راستگردنەۋەى كۆمەلئى شتى ناپاست كە ئىمرۆ لەكوردستاندا بەرپاى ئەم توپژە بوە وادىارە لەباشورى كوردستاندا لەماۋەى ئەم پازدە سالەدا رىكخراۋە گەنجانىكان نەيانتوانىۋە رۆلئىكى باش بگرين و بتوانن لاۋەكانمان لەۋ قۆرخبۋنە رزگاركەن. بۆ ناتوانن ئەۋ رىكخراۋانە رۆلئىكى باش بگرين؟ چونكە ئەۋان سەربە حيزبن لەحيزبەۋە برپارىيان بۆ دئ بيشك ئەۋانەش كە برپارىيان بۆ دەرەخەن ھەموۋيان پىرەمىردن. لىرەدا پىۋىستىمان بە ھەنگاۋ ھاۋىشتن ھەيە بۆ ئەۋەى لەم دياردانە نەجاتمانبئى ئەتوانم لەدوۋ خالبەندا كۆيكەمەۋە

خالبەندى يەكەم: دروستگردنى رىكخراۋى سەربەخۆۋ ئازاد و دىموكرات كاتىك دەلئىن دىموكرات يانى بەۋاتى ۋوشە بئى سەر بەھىچ پارتىيەك نەبىت خۇيان برپار لەسەر مافى چارەنوسى خۇيان بدەن خەباتى لەسەر كەن بۆ ئەۋەى خۇيان لە قۆرالئىكدا رىكخەن دواتر بە كارو تىكۆشانى جدى ئەتوانن خۇيان بلاۋكەن لاى تەۋاۋى گەنەكانمان لەكوردستاندا.

خالبەندى دوۋەم: پىۋىستىمان بە رىنسانسىك ھەيە يانى سەرلەنۋى بونىادنانەۋە چونكە ئەۋ رىرەۋانەى كە دانراۋن بۆ رىكخراۋە دىموكراتىكان بە گشتى و بەتايبەت سازىە گەنجانەكان ئەتوانم بلئىم ئەۋ رىرەۋانە خزمەت بەگەنجان ناكات لىرەشدا ئەزموۋن زۆرە باشە لەماۋەى ئەم پازدە سالەدا رىكخراۋەكانى سەر بەحيزب چ خزمەتتىكيان كرده تەنيا كۆمەلئى كەس لەبن ئەۋ ناۋەدا موۋچە ۋەردەگرن كارەكەشيان مەبدئىانە نەبۋە ئەۋ برە پارەيشيان لئى برپايە يەكسەر دەستى لەكاردەكيشايەۋە. راستە گەر سەيرى دروشم و پەپرەۋو پرۆگرامەكانىيان كەى ئەبىنى زۆر جاكە و عەبىبىكى ئەۋتۋى تىدا نادۆزىتەۋە بەلام لەپراكتىكدا ئەبىنى وانىيە چونكە ۋەك و ھىنامە زمان ئەۋان بەفەرمانى پارتەكەيان كە بە سەريانەۋەيە ھەلسوكەۋت دەكەن ناتوانن شتى بەسۋد بە لاۋەكانمان ببخشن.

دواتر گەر ۋردىتەۋە ھەر دەبىنى ئەۋ رىكخراۋانە خاۋەن ھزرىكى وانين كە لەگەل دۋنىاي پيشكەۋتندا بگونجئى ھەر كۆمەلئى ياساۋ فكرەى كلاسىكە ئەۋانە بۆ خۇيان بە ئەساس ۋەردەگرن و كارى لەسەردەكەن ھەتمەن بەۋ بىرۋكە كۆنانەش ناتوانن ھىچ خزمەتتىك كەن چونكە خەلگانىكى دىكە بۆ ئەۋان بىردەكاتەۋە خۇيان بۆخۇيان بىرنامەكەنەۋە كە چۆن خەباتتىك كەن بۆ خزمەت گردن بەۋ توپژە. خالى چارەسەر بۆ ئەۋەى كە ئەۋان لەۋ كىژاۋانە دەرېچن ئەۋەيە بتوانن بە شىۋازىكى سەربەخۆۋ ئازادانە بەبئى ئەۋەى ھىچ لايەننىك تەدەخولى كارەكانىيان بكات بە پرۆژەى نوپۋە بەرنامەيەكى وادانەن كە جىاۋازبئى لەم بەرنامەيەى كە ئىستا ھەيانە بەراستى و دلسۆزى گەر كارو خەبات بۆ ئەۋ مەبەستە كەن ئەۋا ھەر ھىچ نەبىت ئەتوانن قەلئەمبارزىكى باش سەبارەت بە پيشقەچۋنى گەنجان ئەنجامدەن. لىرەشدا ھەز دەكەم ئەۋەش باس كەم دەبىت ئەۋ لاۋانە لەسەر شتى فكرى خۇيان پيشخەن چونكە تا نەتوانن لەروۋى ھزرىەۋە خۇيان پيشخەن ناتوانن ھىچى تر بكەن. بەراستى لاۋەكانمان ھەر ناۋيان لاۋە لاۋ ئەبىت لاۋبىت گەر بىەۋى داۋاى مافىكى خۋى كات ئەبىت بە شىۋازىكى ياساى دەرگەۋتتە سەر شەقام و خۇپيشاندانكەن گەر مافىكى سروسشتيان پئى رەۋانەبىنرا ئەبىت كارىكى واكەن دوۋنبا بەھژىنن بەراستى ئەبىت ھەندئى ھىمەتبان بىت تاكەى بترسىن تاكەى ئەم ژيانە ناخۆش و دوزەخە پەسەند كەين تاكەى نەتوانن بەشىۋازىكى ئازادانە بە بئى سانسۆر نەتوانن راى خۇمان بلئىن تاكەى بەمندانل

تەماشمان كەن كە لەم دواينەدا پياوۋە زلەكان لاوھەكانمانيان بەمنداڭ و زارۇك دەزانى ئىدى بەسە ئەبىت بەراستى ھىزى دىنامىكى كۆمەلگا بىن. ئىستا بەدوا دەبا ھەموومان پىكەوۋە خۇمان بەشېۋازىكى دروست پەرورەدە كەين دواتر بتوانىن بە كۆرگىران و كوردنەۋەى خولى فكىرى كارىكى وابكەين بەتەۋاۋى گۇرانكارى لەم چقاكە ئەنجام دەين چىۋى پەنجمان ديار بى. ئىمە ئىستا لەسەدەى بىست و يەكەمدايىن ئەبىت ئەم سەدەيە بەراستى لاوان رۇلى خۇيان تىتدا بگىرن بۇ ئەۋەى ئىمەش ۋەك لاۋانى ۋلاتە پىشكەۋتوكان بتوانىن رىنسانسىكى باش ئەنجامدەين. لاۋانى ۋلاتەكەم يەك تۆزى شەرم بتانگىرى خۇ ئىستا سەردەمى بەعس نىيە ھەموو دىكتاتورىەك باش بزىنن كۇتاي پىدىۋى با ئىتر بەبى ترس بتوانىن كارىكى وابكەين كە خزمەت بەخۇمان نەۋەى دواى خۇمان كەين. ئتر بەسە بەدرىزى بۋونى كورد ھەر لە راكردن و دەربەدەرى و كۆكۈزىدا بۋىنە دوژمن نەبىھىلاۋە خۇمان بەرىكخستىن كەين تاكەى بى رىكخستىن بىنن ئەم تايبەتمەندىمانە ھەرگىز باش نىيە چۈنكە لە بەرژەۋەندى دوژمندايە مەبەستى من رىكخستىكى راست و دروستە لەچۈرچىۋەى بزۋتنەۋەدەيەكى نەتەۋەيدا ئەبىت خۇمان رىكخەين ھەلۋىستىكى وامان ھەبىۋى كە كوردىەك لەكام پارچەى كوردستان بى يان لەھەر چىگەيەك بى پەنجمەيەكى خۋىنى لىبىۋى ئەبىۋى دەنگى نارەزايمان ئەم گەردۈنە بەھژىنى. بەسە ئىتر ئەى شورى نىيە ھەستى نەتەۋەيەتيمان زۇر لاۋاز بۋە ئاخىر بۇ وامان لى ھات ھەتمەن ئەمەش لەبەرژەۋەندى دوژمندايە ئەۋاتا لەلايەن ۋلاتە داگىر كەرەكانى سەر كوردستان رۇژانە سوكاىەتى بە گەلەكەمان دەكەن و دەمانكۈژن بى دەنگىن زۇر سەيرو سەمەريە ھىچ گەلەكەم لەم دوونىيەدا ۋا نەبۋو ئەو رۇكە گەلەكەمان ۋاى لى ھاتوۋە.

لەكۇتايدا بانگەۋازى من بۇ تەۋاۋى لاۋەكانمان ئەۋەيە كە خۇيان لەچۈرچىۋەى رىكخراۋىكى سەربەخۇدا بە رىكخستىن كەن بەبىۋى ئەۋەى ھىچ حىزبىك دەستى ۋەردانى بكات ئەو كەسانەى كە بە خۇياندا ئەبىنن بۇ كارىكى ۋا ۋەرن با بۇيرانە ھەموومان پىكەوۋە بتوانىن كارىكى ۋا بكەين ھەم بۇ خزمەتكردىنى خودى خۇمان ھەمىسان بۇ خزمەت كرىنى سەرجەم چىن و توپۇزەكان بەتايبەت لاۋان ئەو ناسنامە ئازادىەى گەنج بگەرپىننەۋە كە ئەۋرۇكە شىۋاندۋىانە ھەرگىز نابىت ژيانىكە بەم شىۋەيە قىۋول و پەسەند كەين. چۈنكە گەر ۋابژىن من بۇخۇم ئەلئىم لە زىادە دەژىم ۋىژدانم رىگەم پى نادات كە نەتوانم خزمەتلىك بە گەلەكەى خۇم بكەم ئاى كەمردن لەم ژيانە باشترە بەمەرحىك گەر ۋابمىننن. بەلام گەر بە خۇماندا بچىنەۋە ۋا بىرمان كرىدە تىكۇشانمان لەپىناۋ بن خستنى كۇيلايەتى ۋا بى ئومىدىدا كرىد و خەباتمان بۇ خزمەت كرىد ئەۋە سور بزىانە كارىكارىكى گەۋرەيە ئەم شىۋازە ھەتمەن پۇزەتيفە ۋا پىشقىفە چۈن لەگەل خۇيدا دەھىنئىت...